

PROJECT: Η ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ!!!

ΥΠΟΘΕΜΑ: Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΘΗΝΑ

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ PROJECT: ΚΑΛΟΧΡΙΣΤΙΑΝΑΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ ,
ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ**

ΟΝΟΜΑ ΟΜΑΔΑΣ: ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΘΗΝΑ!!!

**ΜΕΛΗ ΟΜΑΔΑΣ: ΧΟΥΣΤΟΥΛΑΚΗ ΣΤΕΛΛΑ, ΧΡΙΣΤΟΦΑΚΗ ΠΕΛΑΓΙΑ, ΧΑΝΙΩΤΑΚΗ
ΑΝΤΩΝΙΑ**

11/5/2012

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της ερευνητικής εργασίας η αγωγή των νέων πραγματοποιείται η παρούσα ερευνητική έκθεση με το υπόθεμα « Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΘΗΝΑ». Στη συγκεκριμένη εργασία εξετάζουμε την εκπαίδευση των νέων, όπου για τον Έλληνα η λέξη αυτή σήμαινε εκπαίδευση του χαρακτήρα, αρμονική ανάπτυξη του σώματος, του νου και της φαντασίας. Όσο σοβαρότερη και ουσιαστικότερη επιμέλεια επιδεικνύονταν στην αγωγή των νέων τόσο αυξάνονταν η πνευματικότητα του λαού.

Αρχικά, στην αρχαία Αθήνα βλέπουμε ότι μέχρι την ηλικία των 6 ετών και τα δύο φύλα φοιτούν μαζί αλλά από εδώ και πέρα θα πρέπει να χωριστούν τα αγόρια με τα αγόρια και τα κορίτσια με τα κορίτσια. Τα δυο φύλα δέχονταν διαφορετική εκπαίδευση, σύχναζαν σε διαφορετικούς χώρους και είχαν διαφορετικές ασχολίες. Για παράδειγμα, τα αγόρια μάθαιναν γράμματα, μουσική, γυμναστική, αριθμητική, γεωμετρία, ιχνογραφία και χειροτεχνία. Επίσης μάθαιναν ποίηση έτσι ώστε να την αγαπήσουν και να θέλουν να μιμηθούν ποιητές αλλά επίσης να αποκομίσουν αρκετά σημαντικά πράγματα. Από την άλλη πλευρά, τα κορίτσια κυρίως εκπαιδεύονταν εντός οίκου με σκοπό να κατορθώσουν γίνουν άξιες οικοδέσποινες, σύζυγοι και μητέρες.

Ευτυχώς σήμερα δεν χωρίζουν τα δυο φύλα αλλά είναι μαζί καθ' όλη την διδακτική τους θητεία μαθαίνοντας τα ίδια πράγματα. Τέλος μέρα με τη μέρα το εκπαιδευτικό μας σύστημα γίνεται καλύτερο από του παρελθόντος.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Τα τελευταία χρόνια τα πορίσματα της μορφολογικής έρευνας τροφοδότησαν και τη διδακτική της γλωσσάς μητρικής και ξένης. Η συνάντηση της μορφολογίας και της διδακτικής διερευνά το κατά πόσο η εκμάθηση της γλώσσας και συγκεκριμένα του λεξιλογίου της σχετίζεται με την εκμάθηση των παραγωγικών και των κλιτικών κανόνων μιας γλώσσας.

Η εκπαίδευση με την ευρεία έννοια περιλαμβάνει όλες της δραστηριότητες που έχουν σκοπό την επίδραση με συγκεκριμένο τρόπο στη σκέψη, στο χαρακτήρα και στην σωματική αγωγή του ατόμου. Από τεχνικής πλευράς, με τη διαδικασία της εκπαιδεύσεις αποκτώντας συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες και αξίες όπως ηθική, ειλικρίνεια, αφοσίωση, επαγγελματισμός και υπευθυνότητα. Η εκπαιδεύσει γίνεται με βάση συγκεκριμένες μεθόδους όπως θεωρητική διδασκαλία, ανάθεση εργασιών, πρακτική εξάσκηση λέξη προέρχεται από το ελληνικό ρήμα εκπαιδεύω που σημαίνει ανατρέφω από παιδική ηλικία, μορφώνω, διαπαιδαγωγώ.

Η παιδεία, όπως και κάθε θεσμός, είναι μια ζωντανή πραγματικότητα η οποία συνεχώς εξελίσσεται και προσαρμόζεται στις προκλήσεις και ανάγκες κάθε εποχής.

Στην Αρχαιότητα η παιδεία άρχισε ως ιδιωτική και στην συνέχεια έγινε δημόσια, χωρίς να απουσιάζει και το ιδιωτικό σχολείο.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Η Αρχαία Ελλάδα υπήρξε ένας από τους εκπαιδευτές του κόσμου. Τα διανοητικά, αισθητικά και πολιτικά επιτεύγματα της κλασικής Ελλάδας μαγεύουν εδώ και αιώνες τους μελετητές του δυτικού πολιτισμού. Η ήδη αχανής βιβλιογραφία συνεχίζει να αυξάνεται και η πλήρης κατανόηση του ελληνικού πολιτισμού απαιτεί κοπιαστική μελέτη των διαφορετικών του όψεων. Μία από αυτές τις όψεις είναι η εκπαίδευση, η οποία συνδέεται άρρηκτα με κάθε είδους πολιτισμική ανάπτυξη. Είναι γνωστό πως η εκπαίδευση στην αρχαία Ελλάδα επηρέασε σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη ενός δυναμικού πολιτιστικού συνεχούς, που συνδέει το παρελθόν με το μέλλον, επεκτάθηκε στην ευρωπαϊκή ήπειρο και τις κτήσεις της και είναι γνωστό σήμερα με το γενικό όρο « δυτικός πολιτισμός ». Για τον Έλληνα η λέξη εκπαίδευση σήμαινε εκπαίδευση χαρακτήρα, αρμονική ανάπτυξη του σώματος, του νου και της φαντασίας και συνεπώς κάθε είδους τεχνική εκπαίδευση αποκλειόταν από τα σχολεία ως βάνουσος.

Ο πολιτισμός ενός λαού διαφαίνεται στα συστήματα αγωγής που επιλέγει για τους νέους του. Όσο σοβαρότερη και ουσιαστικότερη επιμέλεια επιδεικνύεται στην αγωγή των παιδιών τόσο αυξάνεται η πνευματικότητα του λαού, εδραιώνονται οι ηθικές αρχές και καλλιεργείται η δημιουργικότητα του. Έτσι, η αγωγή στην αρχαία Αθήνα απηχεί το βαθιά δημοκρατικό και φιλελεύθερο ήθος των κατοίκων της που στηρίζεται στην πνευματική, ηθική, αισθητική μόρφωση καθώς και στη σωματική υγεία και ευρωστία, με τελικό στόχο την ουσιαστική αγάπη για την πατρίδα.

Αφού περάσουν τα έξι χρόνια, θα χωριστούν τα δύο φύλλα και από εδώ και πέρα θα μένουν τα αγόρια με τα αγόρια και τα κορίτσια με τα κορίτσια και θα στραφούν και τα μεν και τα δε σε ασκήσεις ταιριαστές με το φύλο τους. Τα αγόρια θα μάθουν ιππασία, τόξο και σφεντόνα. Για τα κορίτσια, αν συμφωνούν, θα τους διδάξουν τα ίδια πράγματα, τουλάχιστον θεωρητικά. Θα επιμείνουν ιδιαίτερα στη χρήση όπλων.

Η αγωγή των παιδιών στην αρχαία Αθήνα ήταν κοινή για τα κορίτσια και τα αγόρια μέχρι την ηλικία των έξι ετών. Αργότερα, διαχωρίζονταν και τα δύο φύλα δέχονταν διαφορετική εκπαίδευση, σύχναζαν σε διαφορετικούς χώρους και επιδίδονταν σε διαφορετικές ασχολίες. Η εκπαίδευση και των δύο φύλων ήταν υπόθεση των γονέων τους και αφηνόταν στην ιδιωτική πρωτοβουλία. Τα αγόρια αρχικά παραδίδονταν στον παιδαγωγό, ο οποίος τα συνόδευε στο σχολείο, στο γυμναστήριο ή στον περίπατο και τους κρατούσε τα βιβλία, τη λύρα. Γράμματα τους δίδασκε ο γραμματιστής, μουσική ο κιθαριστής και γυμναστική ο παιδοτρίβης. Δεν

έλλειπαν η αριθμητική, η γεωμετρία, η ιχνογραφία και η χειροτεχνία. Τελικός στόχος της αγωγής ήταν η καλή και ηθική συμπεριφορά.

Από τη στιγμή κίολας που το παιδί καταλαβαίνει τι του λένε, του διδάσκουν και του εξηγούν ότι το ένα είναι δίκαιο και το άλλο άδικο, το ένα ωραίο το άλλο άσχημο, το ένα όσιο το άλλο ανόσιο – και τα πρώτα να τα κάνεις, τα δεύτερα να μην τα κάνεις. Αργότερα, το στέλνουν στον δάσκαλο, που του παραγγέλνουν να δώσει πολύ προσοχή στην καλή αγωγή του παιδιού παρά στα γράμματα και την τέχνη της λύρας. Κι όταν πια τα παιδιά μάθουν γράμματα και είναι σε θέση να καταλαβαίνουν τα όσα βλέπουν γραμμένα, οι δάσκαλοι τα βάζουν όρθια από τη θέση τους να διαβάζουν ποιήματα καλών ποιητών επιβάλλοντας τους τα. Μεσ στα ποιήματα αυτά βρίσκει κανείς ένα σωρό συμβουλές κι ένα σωρό διηγήσεις και παινήματα και ύμνους για τους ενάρετους ανθρώπους του παλιού καιρού για να τους ζηλέψει το παιδί και να τους μιμηθεί και να λαχταρήσει να τους μοιάσει. Απ' την άλλη μεριά οι δάσκαλοι της λύρας κάνουν ό,τι μπορούν, για να γίνουν οι νέοι φρόνιμοι και να μην κάνουν κανένα κακό· αφού τους μάθουν την τέχνη της λύρας, στη συνέχεια τους διδάσκουν ποιήματα των άλλων πάλι καλών ποιητών, ταιριάζοντας τη μουσική τους στη φωνή της λύρας· έτσι υποχρεώνουν τους ρυθμούς και τις αρμονίες να συγγενέψουν με την ψυχή του παιδιού, ώστε να γίνει και πιο ήμερο και πιο χρήσιμο στα λόγια και στις ενέργειες του, με το να ποτιστεί με το ρυθμό και την αρμονία. Επίσης, το στέλνουν και στους γυμναστές, για να κάνουν κορμί δυνατότερο, κι έτσι το μυαλό τους το φωτισμένο να έχει βοηθό, και να μην αναγκάζονται να δείχνουν δειλία στους πολέμους και στις άλλες πράξεις, επειδή το σώμα τους τους προδίδει.

Όταν τα αγόρια συμπλήρωναν το 18ο έτος της ηλικίας τους και τα κορίτσια το 14ο, ονομάζονταν έφηβοι και σε επίσημη γιορτή, τα Απατούρια καταγράφονταν στους ληξιαρχικούς καταλόγους των δήμων τους. Από εκείνη την ημέρα άρχιζε για τα αγόρια η δίχρονη στρατιωτική θητεία και άσκηση, πράγμα που επισφραγιζόταν με όρκο που έδιναν στον ναό της Αγραύλου, ο όρκος αποδίδεται στον Σόλωνα. Όποιος δεν τηρήσει τον όρκο που έδωσε στην πατρίδα, είναι επίορκος, άρα καταδικαστέος.

Τα κορίτσια κυρίως εκπαιδεύονταν εντός του οίκου και με σκοπό τη δημιουργία μιας οικοδέσποινας ικανής να διευθύνει τα του οίκου της και να γίνει μια ολοκληρωμένη σύζυγος και μητέρα. Οι ορίζοντες της έφηβης ήταν περιορισμένοι στο σπίτι της, όπου αναλάμβαναν την αγωγή η μητέρα ή η παραμύνα ή και οι δυο μαζί. Αυτό όμως δεν εμπόδιζε παράλληλα με την εξάσκηση στο νοικοκυριό να μαθαίνουν τα ίδια σχεδόν με τα αγόρια, όχι στην ίδια έκταση και ένταση. Εκτός από ανάγνωση, γραφή και μουσική, έπαιρναν θρησκευτικές και μυθολογικές γνώσεις, ακόμη μάθαιναν να κάνουν λογαριασμούς και να απαγγέλλουν διάφορα επικά και λυρικά ποιήματα. Οι αρχαίοι Αθηναίοι θεωρούσαν πως η ορθή κατανομή και διαχείριση όλων όσα έχουν σχέση με τον οίκο, δεν ήταν νοητή χωρίς γνώση στοιχειώδους αριθμητικής, ανάγνωσης και γραφής και, τέλος, χωρίς, ανθρωπιστική

καλλιέργεια μέσα από την ποίηση και τη μουσική, πράγματα που οδηγούσαν στη «σωφροσύνη», τα ιδεώδη για την Αθηναία γυναίκα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην αρχαία Αθηνά η παιδεία έπαιξε πολύ σημαντικό ρολό και ιδιαίτερα στις εύπορες τάξεις, κάτι που συμβαίνει ακόμα και στην εποχή μας ,επιπλέον στόχος της ελληνικής εκπαίδευσης στην Αρχαιότητα ήταν η παραγωγή του καλύτερου δυνατού πολίτη και όχι ο πλουτισμός. Το ιδανικό ζητούμενο ήταν η ανδρεία η τόλμη η στρατιωτική μαθητεία και η διακυβέρνηση. Επίσης ο νεαρός Αθηναίος από τα έξι μόλις χρόνια του περνούσε όλη τη ημέρα του μακριά από το σπίτι, με την συντροφιά των συνομηλίκων του στην παλαιστρα η στους δρόμους. Μάθαινε να ξεκόβει από την οικογένεια του και να σχετίζεται με τους αυριανούς συμπολίτες του. Επιπλέον κάτι τελευταίο που θα αναφέρουμε είναι ότι η εκπαίδευση είναι μια διαδικασία ουδέτερη και αυτόνομη, που δεν έχει καμία σχέση με το δογματισμό και τους αυταρχικούς τρόπους διδασκαλίας και που αποβλέπει στην ανάπτυξη των αναλυτικών ικανοτήτων του άτομου. Αλλά είναι αδύνατο να επιτευχθεί αυτό, όταν η εκπαίδευση είναι ξεκομμένη από τον κοινωνικό της περίγυρο. Το άτομο είναι ανάγκη να θεωρήσει τον εαυτό του σαν αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας και σε αυτά τα πλαίσια να μορφωθεί, επειδή οι συνθήκες για την ανάπτυξη της ανθρώπινης προσωπικότητας μπορούν να δημιουργηθούν μόνο μέσα σε μια κοινωνία χωρίς ανταγωνισμούς και κοινωνικές διακρίσεις

Τέλος πρέπει να επισημάνουμε ότι η παιδεία και η εκπαίδευση δεν είναι ταυτόσημοι όροι. Η εκπαίδευση είναι θεσμός της πολιτείας με συγκεκριμένους μαθησιακούς στόχους και περιεχόμενο και έχει καθορισμένη χρονική διάρκεια .Αντίθετα η παιδεία δεν περιορίζεται σε κάποιου συγκεκριμένη ηλικία Επεκτείνεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου, αφού ποτέ δε σταματά να δέχεται επιδράσεις. Η έννοια «παιδεία» είναι πλατύτερη από την έννοια «εκπαίδευση».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Μ & ΝΤ. Καραμπάγια, « Η Αγωγή των Νέων στην Αθήνα», Αρχαία Ελλάδα – ο τόπος και οι άνθρωποι, εκδ. ΟΕΔΒ, Αθήνα 2001, σελ. 36-51.

CLAUDE MOSSE, « Αθήνα Ιστορία μιας δημοκρατίας», εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1983, σελ. 187 – 188.